

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto
 v 11. uri predpoldne ter stane z izrednimi prilogni
 or s »Kazipotom« ob novem letu vred po pošti pre-
 smana ali v Gorici na dom pošiljana:
 vsa leto 13 K 20 h, ali gl. 6-60
 pol leta 6 » 60 » » 3-30
 četrt leta 3 » 40 » » 1-70
 Posamične številke stanejo 10. zin.
 Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici
 št. 7. v Gorici v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček
 vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah
 pa od 8. do 12. ure. Na naročila brez doposlane na-
 račne se ne oziramo.
 Oglasi in poslenice se računijo po vrstah če
 iskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka
 vrsta. Večkrat po dogodbi. — Večje črke po prostora.
 — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta
 — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako od-
 govornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavric.

Uredništvo
 se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadst. na levo v tiskarni.
 Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.
 Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.
 Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

„PRIMOREC“
 izhaja neodvisno od »Soča« vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.
 »Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v naši knjigarni, v tobakarni Schwarz v Solski ulici, Jellersitz v Numski ulici in v Korenski ulici št. 23; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici. — Telefon št. 83. — »Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Jesenice.

Z napetostjo smo pričakovali, kako skončajo občinske volitve na Jesenicah na Gorenjskem. Kakor smo naznanjali v raznih noticah, se je bil zvezal tamkajšnji župnik Zabukovec z Nemci proti naprednjakom, češ, naj vse vrag vzame, če ne obvelja njegova. Kako je malo mar politikujočim slovenskim duhovnikom naš narodni boj, se je pokazalo v najgrši luči ob teh volitvah.

Nemci stezajo roke po Jesenicah, na vse kriplje delajo, da bi dobili to važno občino v svoje krepplje, v sled česar bi padel ves gornji del Gorenjske do koroške meje njim v žrelo — in ob takih okoliščinah se dobi slovenski duhovnik, ki pri volitvah noče iti s svojimi slovenskimi rojaki, marveč išče zveze z Nemci, kajti njegova mora veljati, pa naj se zgodi kar hoče. Da spravi sebe in par svojih mamelukov v občinski odbor, za to stori tudi naglavni greh narodnega izdajalstva. Slovenski klerikali in Nemci so se skupno borili pri volitvah; če bi bili zmagali, bi bile danes Jesenice izgubljene, bile bi nemške. Seveda katoliški duhovnik Zabukovec bi bil ponosen na zmago, občini pa bi gospodaril Nemeč!

Tako brezčutni, tako brezdomovinski, tako zavrženi so dandanašnji politikujoči slovenski duhovniki, da jih ni sram celo izdajati Slovence tujcu, ako se jim obeta pri tem kako okoriščenje.

Ali k sreči so resnični rodoljubi preprečili nakane klerikalno-nemške zveze na Jesenicah. Izid volitev je ta, da je narodno-napredna stranka v občinskem odboru najmočnejša in ima 1 glas večine, šteje skupno 20 glasov, klerikalno-nemška zveza pa 19 glasov. Kakšna nevarnost, da bi bili prodrli črni brezdomovinci!

Karkoli je črnega in nemškega po Jesenicah, vse je šlo v boj za to, da bi

padla občina v roke klerikalno-nemške zveze, in tudi slavna kranjska vlada, ki je popolnoma v službi škofa in je nemška skoziinskozi, je pomagala z vso mogočo pristranostjo in svojevoljnostjo svojega komisarja. Prav videlo se je, kako težko so čakali, da zmagajo klerikalci in Nemci. Da se to ni zgodilo, se je zahvaliti zavednim možem, katerim bije v prsih čisto slovensko srce....

Tukaj se vidi pač jasno razliko med narodno-napredno in klerikalno stranko. Dočim se prva bori za obstoj našega naroda, dočim ima s svetlimi črkami napisan na svojem praporju boj za slovenstvo, dere klerikalna stranka v dosego svojih namenov v boj makari tudi z našimi največjimi sovražniki.

Na Goriškem imamo zvezo slovenskih klerikalcev z laškimi liberalci, in vsled te zveze trpi slovenski del dežele neizmerno, načeluje pa jej duhovnik — na Jesenicah se veže slovenski duhovnik z nemškim liberalcem, da bi le prodril on s svojimi pajdaši, pa če pri tem naša narodna reč trpi še tako škodo. Tukaj se vidi, kaka zavržena stvar je politikujoči duhovnik, kako nevarni so črni možje v politiki! Ta človek zasluži, da se ga izpostavi na sramoten oder, da mu vsakdo lahko v obraz pljune, tak človek zasluži bič in batine. Zategadel pa svarimo pred vsako zvezo s politikujočimi duhovniki. Kajti za njimi tiči vedno le bisaga in pa izdajstvo. So že tako vzgojeni, da hočejo le komandirati in dobro živeti — naša sveta narodna stvar jim je deveta briga. Dolžnost vsakega pravega Slovenca je: bojevati se neizprosno proti posvečenim brezdomovincem, proti izdajalcem slovenskega naroda, proti našim največjim sovražnikom.

Proč ž njimi na celi črti! — To nam bodi trdna parola vselej in povsodi!

Volilna reforma.

Novi mandati.

Vlada se že bavi s kompromisom na ta način, da zviša število mandatov od 455 na 473 do 475. Poljakom v Galiciji da 5 mandatov več, tako da bodo imeli skupno 93 mandatov.

Nemci, ki pa še niso svojih zahtev oficijalno formulirali, dobe baje devet novih mandatov, in sicer 5 na Nižjeavstrijskem, 1 za Kočevje, 1 za Šlezijo, 1 za Linc in 1 za mesto Dunaj.

Tudi Lahom se dasta še dva mandata! Slovanom se zviša število mandatov od 230 na 236, tako da so Nemci napram prvotni volilni reformi za štiri mandate na boljšem pred Slovani!

Odsek,

ki se mu izroči volilna reforma v nadaljno posvetovanje, bo sestavljen sledeče: Poljski klub 7 članov, Mladočeli 7 (nega odstopijo češkimi radikalci), nemška ljudska stranka 6, nemška napredna stranka 4, ustavoverni 3, centrum 3, Jugoslovani 4, nemški konzervativci 2, krščanski socialisti 3, Vsenemci z divjaki 3, soc. demokratje, Malorusi in Rumuni po enega člana. Jugoslovane bodo zastopali dr. Ferjančič (za naprednjake), dr. Ivčević, dr. Ploj in dr. Šusteršič.

Razni glasovi.

Debata o volilni reformi v poslanski zbornici bo trajala še ves prihodnji teden. Baron Gautsch namerava odgovoriti na vse rekriminacije nasprotnikov volilne reforme. Dosedaj so govorili skoro vsi glavni nasprotniki volilne reforme, odslej čujemo le bolj glasove privržencev te reforme.

Češki minister dr. Randa baje odstopi, ker je prišlo med njim in Staročehi do ostrega nasprotja radi tega, ker se Randa zavzema za vladni načrt volilne reforme.

Shod Staročehov v Pragi, ki je bil slabo obiskan, se je izrekel za splošno ne pa tudi za enako volilno pravico.

Mladočeli iz Moravske zahtevajo, da se pri volilni reformi da mestom več zastopnikov.

Na Koroškem je bilo v nedeljo zopet več shodov, na katerih se je protestiralo proti krivici, katera se zadaja koroškimi Slovincem pottom vladnega načrta volilne reforme. Prihodnjo nedeljo bo zopet 10 shodov.

Poslanec Licht je na shodu na Dunaju povdarjal, da je pristaš splošne volilne reforme, ali z razdelitvijo volilnih okrajaj ni zadovoljen. Pozval je nemške poslance, naj se izrečejo končno za Gautschev načrt po nekakih spremembah, kajti vsaka kasnejša volilna reforma bi bila za Nemce še slabša od sedanje.

Verzegnassi je govoril.

Laški deželni in državni poslanec dr. Verzegnassi je eden tistih zaostalih laških politikov, ki iščejo argumente v zabavljanju, pretiravanju in v neresniči. Govoril je v parlamentu glede volilne reforme. Najprvo je rekel, da pripoznava, da uvedba splošne, direktne, tajne in jednake volilne pravice odgovarja političnim svobodomiselnim idejam. Potem je pa kmalu zajahal svojega starega konjička, katerega poznamo iz goriške deželne zbornice, da se namreč godi Lahom strašna krivica. Pripovedoval je, da Lahi presegajo Slovence kulturno ter da plačujejo več davkov, dve tretjini da plačujejo Lahi, le eno pa mi. Zato pa je zahteval še en mandat za Lahe v Goriško-Gradiškanski. Verzegnassi je sicer fanatičen nasprotnik Slovencev ali v svojih nazorih tako zastarel, da se nam ne zdi vredno, obširneje se baviti z njegovim govorom. Povdarjati hočemo le to, da temeljni princip volilne reforme je ta, da pride vsak državljani do svoje politične pravice in da ima nehati razlika glede direktnega davka in drugih davkov, o katerih nekateri ljudje tako radi fabulirajo. Verzegnassi je trdil, koliko strašnega direktnega davka plačujejo Lahi in kako malo Slovenci. Pri takih trditvah so računali gospodov Lahov kaj površni. Fur-

Grof Monte Cristo.

Napisal Alexandre Dumas.

(Dalje.)

„Podpisani Louis Jacques Beaurepaire, podpolkovnik artillerije, Etienne Duchampy, brigadni general in Claut Lecharyal, gozdni in vodni ravnatelj,
 „izjavljajo, da je prišlo 4. februarja leta 1815. z otoka Elbe pismo, ki je priporočalo generala Flaviera de Quesnel naklonjenosti in zaupnosti članov bonapartističnega kluba. Quesnel je služil cesarja od leta 1804. do 1813. in je moral biti cesarju zvesto udan kljub temu, da mu je podaril Ludovik XVIII. baronski naslov po njegovem posestvu Epinay.
 „Zaradi tega pisma se je pisal generalu Quesnelu list, v katerem se ga je prosilo, naj bi prisostoval seji prihodnjega dne, to je petega. V listu ni bila imenovana niti številka niti ulica hiše, v kateri se je imelo vršiti zborovanje, in tudi ni imelo nobenega podpisa, toda javljalo je generalu, če se hoče odzvati povabilu, da pride zvečer ob devetih ponj voz.
 „Seje so se vršile ob devetih zvečer do polnoči.
 „Ob devetih je prišel h generalu predsednik kluba. General je bil pripravljen. Predsednik mu je rekel, da je eden prvih pogojev te družbe ta, da nihče ne izve za kraj njihovih sestankov in da si mora torej dati zavezati oči in ne poskušati, da bi si jih odvezal.
 General de Quesnel je sprejel ta predlog in obljubil pri svoji časti, da ne bode skušal izvedeti, kam ga peljejo.
 „General je imel pripravljen svoj voz, toda predsednik mu je zagotovil, da se ga ni mogoče poslužiti, ker pač ni treba

zavezati gospodu očij, če sluga lahko z odprtimi očmi spozna ulice, po katerih vodi pot.
 „Kaj je torej storiti?“ vpraša general.
 „Jaz imam tukaj svoj voz,“ pravi predsednik.
 „Ali ste si svojega kočijaža tako svesti, da mu lahko zaupate skrivnost, katere moj ne sme vedeti pod nobenim pogojem?“
 „Moj kočijaž je član kluba,“ pravi predsednik. „Poljal naju bode državni svetnik.“
 „Torej,“ pravi general smeje, „v tem slučaju sva v drugi nevarnosti, namreč da se prevrneva.“
 „Ta dovtip poročamo v dokaz, da generala ni nihče silit, naj se udeleži seje, ampak da je prišel le k nji iz proste volje.“
 „Ko gospoda sedeta v voz, dovoli general, zvest svoji obljubi, da mu predsednik zaveže oči.
 „Med vožnjo se zazdi predsedniku, da general poskuša odstraniti svojo zavezo, in ga spomni njegove obljube.
 „Ah, res je,“ pravi general.
 „Voz ostane v ulici Saint-Jacques. General izstopi in se opre na roko predsednikovo, katerega je smatral za navadnega klubovega člana, gre z njim po stopnicah in stopi z njim v dvorano, kjer se je navadno zborovalo.
 „Seja se je pričela. Člani, ki so bili obveščeni, da jim bode predstavljen general, so se zbrali v jako velikem številu.
 „Ko pride general sredi sobe, mu reko, naj si odveže oči. On stori to takoj in je zelo osupel, ker najde tako veliko število poznanih obrazov v tej skupščini, o kateri doslej ni niti slutil, da obstoji.
 „Vprašajo ga po njegovih nazorih, toda on odvrne, da morajo biti njegovi nazori zboru zadostno znani iz pisma, ki je došlo z Elbe...“

Franc se prekine.
 „Moj oče je bil rojalist,“ pravi, „torej ga ni bilo treba vprašati po njegovih nazorih, ki so bili itak dovolj znani.“
 „In od tod,“ pravi Villefort, „izvira moja zveza z vašim očetom, ljubi baron. Ljudje, katerih nazori so jednaki, postajajo navadno prijatelji.“
 „Čitajte!“ prosi starčevo oko.
 Franc nadaljuje:
 „Nato prične predsednik govoriti, da bi pregovoril generala do neke določene izjave, a gospod Quesnel odgovori, da bi rad vedel, kaj žele od njega.
 „Prečitajo mo pismo z Elbe, v katerem se je Quesnel opisoval skupščini kot mož, na katerega podporo se lahko računji z gotovostjo. Cel odstavek je govoril o možni cesarjevi vrnitvi z otoka Elbe in obljubljal novo, natančneje pismo, katero prinese Pharaon, ladja trgovca Morrela v Marseillu, katere kapitan je bil udan cesarju čisto posebno.
 „Ko se je čitalo to pismo, se pokaže general, na katerega pomoč so se zanašali s tako gotovostjo, čisto jasno nezadovoljnega in stvari nenaklonjenega.
 „Ko je čitanje končano, ostane nem, in čelo mu potemni.
 „Torej, gospod general,“ ga nagovori predsednik, „kaj pravite k temu pismu?“
 „Pravim, da smo pred prekratim časom prisegali kralju Ludoviku XVIII. prisego zvestobe, da bi jo že zopet prelomili na korist ex-cesarja.“
 „To pot je bil odgovor prejasen, da bi bilo še nogoče dvomiti o mišljenju generalovem.
 „General,“ pravi predsednik, „mi ne poznamo niti kralja Ludovika XVIII., niti ex-cesarja. Mi poznamo samo Njegovo Veličanstvo cesarja in kralja, ki je izza šestih mesecev s silo in izdajo pregnan iz Francije, svoje države.“

lanste davčne okraje seštejejo, potem pa še pripisejo sebi 868.697 K direktna davka, katerega plača goriški davčni okraj — ni vruga, da izkazujejo potem, da plačujejo toliko in toliko več! Ponovno povemo tisto Lahom tako ne ljubo resnico, da Gorico držijo Slovenci po koncu, da jo redijo Slovenci, in če bi jih ne bilo v Gorico, ne morejo Lahi plačati skoro nobenega davka. In kaj vruga ni nič Slovencev v goriškem davčnem okraju in v Gorici?! — To je pa že skrajna drznost, da farba Verzeznassi parlament z laško kulturo v naši deželi, katero smo že pred kratkim osvetlili, in z davčno močjo! Skrijejo naj se pa lepo molčijo in zadovoljni naj bodo, da dobijo dva mandata, kajti če bi premostrivali prav njihovo resnično kulturo po nižini in po glavnem mestu — potem bi jim ne pritikal bržčas niti en mandat — ker že toliko trkajo na kulturo! — Sicer pa, kakor rečeno, odpraviti se morajo privilegiji, in z njimi naj gredo v pokoj tudi taki poslanci, kakoršen je Verzeznassi, ki nima nikakega smisla za nove čase. Namesto da dveče take reči po parlamentu, naj bi se rajši pobrigal malce za zaspano Pajerjevo stranko, kateri pripada, ker drugače jim pobežejo vse mandate klerikalci! Sicer pa ni škode, če izginejo taki farbarji s površja...

DOPISI.

Ajdovščina. (Predavanje.) — Dne 21. pr. m. je imela naša vrla podružnica slov. plan. društva predavanje. Akoravno je ves dan deževalo in razsajala huda burja, ali vsega tega se niso ustrašili naši vrlji planinci, ter prihiteli k predavanju, po katerem so toliko hrepneli. Ali še bolj so se čudili, ko so zagledali v svoji sredi vrlega planinca gosp. Edmunda Čibeja, načelnika z Dola, kateri je imel predavanje. Živa duša se ni prikazala istega dne z gore v Ajdovščino. Pa kako bi prišli, ko ni bilo mogoče stopiti na cesto, še celo pismonoša z gore je ostal istega dne doma za gorke pečjo. Ali vrlega planinca ni ustrašila težavna pot. Prepustil se je vsem nevarnostim in z veliko težavo je primahal v vipavsko metropolo, kjer so ga prav presrečno sprejeli. Kar zadene predavanja g. Ed. Čibeja, mora molčati še najstrožji kritik, reci moramo, da so bili vsi kar očarani, ko so slišali o trnovski krasoti in njenih krasnih razgledih.

Po predavanju se je zahvalil g. Franc Turk, učitelj, v imenu vseh planincev g. E. Čibeju za krasno predavanje in za ves njegov trud. Zahvalil se je vsem cenjenim udeležnikom, posebno pa cenj. gospicam. Tako so ostali planinci več časa skupaj in razpravljali še o raznih napravah. Vidi se, da planinstvo v Ajdovščini in okolici dobro napreduje, za kar gre vsa čast g. vodjem. Res da imamo tudi nekoliko nasprotnikov, modrijanov, ali bolj ko ti nasprotujejo, tem več jih pristopa k dru-

štvu. V kratkem bode še edno predavanje, katero bode tudi jako zanimivo. Torej vsak, kdor le more naj prihiti k predavanju, za kar mu ne bo nikoli žal.

S trnovske planice. — (Razno.) — Ni ga skoraj kraja, da bi se od tamkaj ne čitalo kakega dopisa ali sporčila v eni in drugi stvari, bodi si pa že slabo ali dobro. — Les trnovske planice, ali da bodete bolj razumeli, iz obč. Dol-Otlica, od tu pa ni nič. Kaj je temu uzrok? Menda ga ni nobenega, da bi znal v „cajtenge“ kaj pisati, porečejo dragi čitatelji. O temu ni tako. Zakaj pa imamo šole in pa da bi nobeden nič ne znal? Seveda tako ne kakor kak visokošolec, pa vendar za silo se tudi nekaj naredi. Zatorej pa, Vi, gospod urednik, imejte potrpljenje s takimi dopisi, če Vas je volja še kaj zvedeti, kako da se imamo. Vem, da še marsikateri popraša in si misli: Kje so ti ubogi gorjani (tako sploh nazivljejo tuk. ljudi) sedaj v zimskem času, kaj in s kom se živijo? Da, prašati je treba! Le pomislite, ljudj. božji, letina je bila slaba, žita je bilo tudi malo, krompirja tako srednje. To je dobro, da ni gnjil, kakor druga leta, ker potem bi bilo uničeno glavno gorsko življenje. Ako bi se primerilo, kar Bog ne daj, da bi bolezen ta pridelek uničevala, potem bi bilo še hujše gorje. No, živinoreja, ta bi bila še velike važnosti, ako bi se za žival tako skrbelo kakor po nekaterih drugih krajih. Večina gospodarjev je, ki imajo več živine, ko si je upajo rediti, in tako nima potem nikakega dobitka.

Zima je letos jako neugodna. Že takoj v jesen je zapadel sneg. Potem je zopet skopnel za nekaj časa, ter bilo lepo vreme, tako da so si kmetje in bajtarji napravili nekoliko stelje, pa seveda, ne popolnoma. In potem je začelo zopet slabo vreme, dež, sneg in burja, katere skoraj nana nikoli ne manjka. Meseca februarja je snežilo naprej, tako da je tam gori v govcih 3 do 4 m snega. Dol niže bi ga bilo manj, po vsled silovite burje so zameti kot egiptovske piramide ter so nekatere hiše popolnoma s snegom obkoljene. Tako je torej, kaj se hoče, v Sibiriji smo, pa ne v rusovski.

Kje ste sedaj planinska društva? Radi bi videli, da pridete sedaj nas kaj obiskat, in potem Vam rečemo, da ste korenjaki! Gotovo se tudi ne boste kesali, ne za napor pa tudi ne pa stroške, kar bodete videli v tukajšnjih planinah. Torej na svidenje, če ne prej, zagotovo pa na poletje ob tistem času, ko ni potreba kožuha s seboj jemati!

Brez vsakih dobrot pa vendar nismo, kakor bi si kdo mislil. O tega pa že ne! Če bi drugega ne bilo, vsaj novo županstvo je, ki lepo uraduje, da je veselje. Samo policijski red g. župan drži strašno ostro. Ako bi kak harmonikar le parkrat svoje mehove v kaki krčmi brez županskega dovoljenja nategnil, alo drugi dan že dobi dotični list za toliko kron plačati za kazen. Le za enega da so paragrafi milejši, makari tudi če pri njem igra prav ciganska muzika! Še kaj drugih stvari bi se dalo spregovoriti pa drugič. Seveda tako

šne delati le tisti, ki se šteje, da je klerikalac. Pa naj bode za sedaj toliko, morda da se kdo oglasi, ki so mu stvari bolj natanko znane, in na površje spravi kaj takega, da se bode še komu ob belem dnevi tema pred očmi delala, čeprav ne bode solnce mrčalo.

Koper, dne 12. marca 1906. (Otroci proti razdružljivosti zakona.) — Kakor imajo učiteljčniki in otroci vadnice vsako nedeljo in praznik svojo šolsko mašo, tako so imeli tudi prošlo nedeljo, dne 11. t. m. V sakristiji pa, kjer se zberó vadničarji, otroci stari 6—12 let, je šla med njimi od enega do drugega knjizica, naj se podpišejo, da so protivni razdružljivosti zakona. Podpisali so se vsi, ako so le znali zapisati svoje ime. Ko so prišli pa po dokončani maši iz cerkve; so se povpraševali, kaj je bila tista knjiga, katero jim je cerkovnik: J. (Bencič) Bencich dal.

Na to pozor, ker tako se najbrže dela po vseh ljudskih šolah.

Domače in razne novice.

Moški in ženski zbor „Pevskega in glasbenega društva“ v Gorici priredita dne 17. in 18. marca 1906. v gledališki dvorani „Trgovskega doma“ opero „V vodnjaku“, češkega skladatelja Viljelm Blodek-a, besede Karla Sabina. Čebe: Jerica, kmečka hči, sopran, poje gospica Pavla Treo, Polona, stara žena, alt poje gospa Irma Fon, Janko, kmečki sin, tenor poje gosp. Viktor Črnko, Jurij, kmet, stari vdovec, bas poje gosp. Artur Jakše. Zbor kmečkih deklic in fantov. Vodi društveni pevovodja: g. Josip Michl.

Pred opero svira vojaški orkester c. kr. pešpolka 47. pod vodstvom kapelnika gosp. R. pl. Bencur: 1. R. Wagner: Velika fantazija iz glasbene drame „Rheingold“. 2. P. I. Čajkovskij: „Internacionalna suita“. a) Poljski ples, b) francoska romanca, c) češki ples, d) italijanska pesem, e) pesem ruskega goslarja, f) tirolski ples, g) ogrska koračnica, h) napolitanska plesna pesem.

Začetek ob 8^{1/2} zvečer.

Vstopnice in besedilo se dobe v prodajalnici Andr. Gabrščka v Gosposki ulici in Ant. Jeretiča v Semenški ulici, na dan predstave od 7^{1/2} naprej pri blagajnici.

Cene: Sedeži v parterju I.—II. vrsta 4 K, III.—V. vrsta 3 K, VI.—X. vrsta 2 K; na galeriji I. vrsta zadej 4 K, II. vrsta 3 K, III. vrsta 2 K. Stojišča po 1 K; za dijake, vojske-nečastnike in člane slov. pevskih društev polovica.

Besedilo po 30 vinarjev.

K obilni udeležbi vabi pevski zbor.

Dvorana bo med proizvodanjem zburta.

Smrtna kosa. — Pri Sv. Ivanu pri Trstu je umrl g. Ivan M. Vatovec, bivši mestni odbornik in vrl rodoljub.

Naznanilo. — V nedeljo dne 18. t. m. ob 2. uri popoldne po večernicah bode imelo „Sadjarsko društvo“ v Tolmina v občinski dvorani poučni shod.

Predaval bode draštveni tajnik Andrej Vrtovec o sadjarstvu.

Po shodu bo v društveni drevanici razdelitev lepih, zlahtnih dreves mej društvene člane, ki so letnino po 1 K plačali.

Vsak član, ki je letnino plačal, dobi 5 močnih, zlahtnih jablan. Zlahtne cepiče ja dobi vsakdo brezplačno, tudi če ni društvenik.

K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Za zastavo „Pevskega in glasbenega društva“ v St. Andrežu so darovali po 10 K: Bašin Andr. v Straticah, Brajnik Al., Kuzmin Jos. (predsednik), Budal Jos., Furlan H., Nanut Andr., Marušič Ant., Nanut Jan. (Toncil), Boštjančič Iv., vsi iz St. Andreža; 15 K je daroval Nanut Ant. iz St. Andreža; 5 K Batistič Ferd. iz St. Andreža; po 1 K Tabaj Ant. iz St. Andreža in P. Birsa, restavrater v „Trg. Domu“ v Gorici. Skupno 112 K, poprej je nabranih 117 K.

Rodoljubi, podpirajte vrló okoličansko društvo!

Požar v Krminu. — Dne 10. t. m. je gorelo ob 1. uri zjutraj v Krminu v Novi ulici. Zgorela je tovarna za pohištvo tvrdke Cernetič, Vizintin in Zorzut. Škoda je okoli 20.000 K; zavarovana je tvrdka pri „Generali“. — Prihitela je gledat ogenj jako velika množica ljudi, ali nikdo se ni zganil, da bi bil šel gasit. Načelnik železniške postaje je dal na razpolago brizgalnico, ali nikdo se ni zmenil za to, da bi jo pripeljali do požara, da bi jo njo gasili! — Tako je v klerikalni občini. Ognjegasnega društva seveda tudi nimajo. Za pobožno ljudstvo je bil ogenj le „divertiment“ — o ljubezni do bližnjega ne duha ne sluha!

V opisanem dejstvu pa tiči tudi lep kos laske kulture! Verzeznassi, kje si?

Novo kopalnico v Gradšču ob Soči. — Višji inženir A. Grünhut iz hidravličnega urada je napravil načrt za novo kopalnico v Soči. O tem bo razpravljaj obč. svet v Gradšču té dni.

Tudi goriški mestni svet bi se smel malo pobrigati za kako udobno kopalnico v Soči.

Ogled za gradnjo nove ceste. — Dne 9. t. m. se je vršil politični ogled v svrhu gradnje dela ceste od Molinuta v dolenski občini do mosta v Kožbanski občini. Vlada bo prispevala s 26.000 K, dež. odbor s 6000 K.

Vojaški nabor v Gorici. — Dne 10. t. m. so bili na naboru iz občin: Solkan, Podgora in Sovodnje. Prilo jih je 154. Potrjenih je: iz Solkana v prvem razredu 14, v drugem 2, v tretjem 5; iz Podgore v prvem 12, v drugem 4, v tretjem 3; iz Sovodnj v drugem 2, v tretjem 2. Skupno 50.

Dne 12. t. m. je prišlo na nabor iz občin Vrtojba, Ozeljan, Osek, Šempas in Renče 141 mladeničev. Potrjenih je iz Vrtojbe v prvem razredu 9, v drugem 2, v tretjem 1; iz Ozeljana v prvem 3, v drugem 2, v tretjem 1; iz Šempasa v prvem 6, v tretjem 2; iz Oseka v prvem 4; iz Renč v prvem 10, v drugem 3, v tretjem 1. Skupno je torej potrjenih 44, izmed teh 40 v stalno vojaško službo, 4 pa nadomestno rezervno.

(Dalje v prilogi.)

„Oprostite, gospodje,“ pravi general, „mogoče je, da vi ne poznate kralja Ludovika XVIII., a jaz ga pripoznam in nikdar ne pozabim, da me je imenoval baronom in maršalom.“

„Gospod,“ pravi predsednik z zelo resnim glasom in se dvigne, pomislite dobro, kaj pravite. Iz vaših besed razvidimo jasno, da se misli na otoku Elbi o vas napačno in da smo mi varani. Odkrili smo se vam, zanašaje se na čut, ki bi vas lahko le častil, a zdaj uvidevamo svoje zmoto: naslov in dostojanstvo stavite v zvezo z vlado, katero hočemo mi odstraniti. Nikogar ne moremo in tudi nečemo siliti, naj proti svojim načelom in brez svobodne volje pristopi k nam, toda prisiliti vas hočemo, da bodete ravnali kot galanten mož tudi v slučaju, da bi ne bili voljni.“

„Vi pravite, če ne razkrijem vaše zarote, katero poznam, da bi ravnal kot galanten mož? Jaz pravim, da bi bil vaš sokrivec. Vidite, da sem jaz odkritosrejši kakor vi...“

„Ah, moj oče!“ pravi Franc. „Zdaj vem, zakaj so ga umorili.“

Valentina se ne more premagati, da bi ne pogledala Franca: mladi mož je bil v svojem sinovskem navdušenju res lep.

Villefort se čisto nemirno sprehajati po sobi. Noirtierjeve oči premerijo vsakega posebej, a sam ostane resen in častitljiv kakor je bil.

Franc zopet vpre svoj pogled v rokopis in nadaljuje:

„Gospod,“ pravi predsednik, „prosili smo vas, da se udeležite te seje, in nismo vas s silo privedli sem; stavili smo vam za pogoj, da si daste zavezati oči, in vi ste to storili. Ko ste storili to, ste pač dobro vedeli, da ne poskušamo utrditi prestola Ludovika XVIII., ker bi se v tem slučaju ne skrivali tako skrbno pred policijo. Zdaj — to razumete — bi bilo pač udobno, vreti z obraza krinko, ki nas je varala, da bi nas, ki smo se vam zaupali, pogubili. Ne, ne, izjavite jasno in odločno, ali ste pristali slučajnega kralja, ki vlada ta hip, ali pristati Njegovega Veličanstva cesarja.“

„Jaz sem rojalist,“ odvrne general, „in ne prelomim pri-sege, katero sem prisegel Ludoviku XVIII.“

„Te besede zbude splošno mrmranje, in večini prisotnih se pozna, da govore o tem, da bi kaznovali generala za njegove neprevidne besede.“

„Predsednik se dvigne vnovič in ukaže molk.“

„Gospod,“ mu pravi, „vi ste prerosen in preizkušen mož, da bi ne uvideli vse resnosti položaja, v katerem ste vi in smo mi. In vaša odkritosrčnost sama nam daje navodilo, kako imamo postopati proti vam. Prisezite nam torej na svojo čast, da ne izdaste ničesar, kar ste tu slišali.“

„General položil svojo roko na meč in vsklikno:“

„Če govorite o časti, ne smete ravnati proti zakonom časti in ničesar prisiliti z nasiljem.“

„In vi, gospod,“ odvrne predsednik, katerega mir je bil še strašnejši od generalove jeze, „ne potegujte svojega meča! To je svet, katerega vam dajem.“

„General se ozre okoli sebe s pogledom, v katerem je bilo jasno čitati nemir. Toda ne uda se, ampak zbere vse svoje moči.“

„Ne prisežem!“ pravi.

„Torej umrjete, gospod,“ odvrne predsednik mirno.

„Gospod d'Epinaý silno prebledi; vnovič se ozre okoli sebe; več klubovih članov zasika in potegne meče izpod svojih plaščev.“

„General,“ pravi predsednik, „bodite brez skrbi, kajti med možmi ste, ki poskusijo vse, predno se poslužijo zadnjega sredstva; toda vi veste za našo skrivnost, in mi moramo biti zagotovljeni, da se ne izve.“

„Po teh besedah nastane pomenljiv molk. In ko general nič ne odgovori, pravi predsednik:“

„Zaprte vrata!“

„Grobna tišina nastane po teh besedah v dvorani.“

„General se dvigne in pravi z vidnim notranjim bojem:“

„Sina imam, in ta ne sme imeti za očeta zarotnika.“

„General,“ pravi predsednik dostojanstveno, „jeden ima vedno pravico, da jih razžali petdeset, to je predpravica slabotnosti. Toda dotičnik nima prav, če se te pravice poslužuje. Prisezite, general, in ločimo se v miru.“

„General se še vedno obotavlja, toda končno stopi pred predsednika.“

„Kako se glasi prisega?“ vpraša:

„Takole:“

„Na svojo čast prisegam, da nikdar in nikomur ne izdam, kar sem videl in slišal dne 5. februarja leta 1815. zvečer med deveto in deseto uro, ter izjavljam, če prelomim svojo prisego, da zaslužim smrt.“

„V silni razburjenosti svojih živcev general ne more takoj odgovoriti; po težkem duševnem boju pri-seže po navedenih besedah, toda tako tiho, da zahteva več članov, naj ponovi svoje besede odločneje in glasneje, kar se tudi zgodi.“

„Zdaj želim oditi,“ pravi general. „Ali sem končno že enkrat prost?“

„Predsednik izbere tri spremljevalce, mu zaveže oči in ga spremi v voz.“

„Kam naj vas peljemo?“ vpraša predsednik.

„Kamorkoli hočete, samo da bodem prost vaše prisotnosti,“ odvrne gospod d'Epinaý.

„Gospod,“ odvrne na te besede predsednik, „zdaj niste več v zboru, ampak imate opraviti s posamezniki; ne žalite, če ne marate sprejeti za svoja žaljenja tudi odgovornosti.“

„Toda mesto da bi se oziral na to svarilo, odvrne general:“

„V svojem vozu ste hrabri prav tako kakor v svojem klubu, gospod, kajti dobro veste, da so štirje možje močnejši kakor jeden sam.“

„Predsednik ustavi voz.“

„Bili so baš pri nasipu des Ormes, tam, kjer vodijo stopnice v reko.“

Včeraj so bili na naboru iz občin Miren, Vogersko, Št. Ferjan in Kojsko, skupno 166. Potrjenih iz občin: Miren v prvem razredu 3, v drugem 1, v tretjem 1; Vogersko v prvem 2, v drugem 1; Št. Ferjan v prvem 10, v drugem 5, v tretjem 4; Kojsko v prvem 19, v drugem 6, v tretjem 1. Skupaj 54, izmed teh 42 v dejanski službi, 12 v nad. rezervi. Ta dan je bil potrjen tudi še 1 iz občine Osek, in sicer v tretjem razredu.

Opera „V vodnjaku“. — Naše „pevsko in glasbeno društvo“, katero nam je nudilo že marsikak muzikaličen užitek, nam obeta to pot nekaj izrednega za opero „V vodnjaku“. Zbor z orkestrom se pridno vadi vsak dan, in smemo pričakovati, — da vspje prva slovenska opera v Gorici vsestransko povoljno, kakor je vspela na ljubljanskem odru. Prihodnjo soboto in nedeljo naj torej nikdo ne zamudi pričke ter pohiti v naš „Trgovski dom“ nastajati se ob slovanski godbi in pesmi. Besedilo stane 30 vin. ter se dobi v knjigarnah gg. A. Gabrščka in Ant. Jeretiča, kjer se dobi tudi vstopnice in sedeži. Prav je, če si vsakdo besedilo že prej na... da mu bode tako mogoče lažje slediti operi. Posebna vabila se niso razpošiljala.

Podružnica slov. planinskega društva odsek Gorica naznanja, da bode prihodnji izlet v ponedeljek dne 19. t. m. na praznik Sv. Jožefa in sicer na hrib Sv. Gabrijela (647 m). Dne 11. t. m. je odpadel ta izlet radi slabega vremena.

Novi predsednik višje deželne sodnije v Trstu. — Dosedanji predsednik dr. E. Kindiger je stopil v pokoj. Na njegovo mesto je imenovan dr. Adalbert Gertscher, doslej predsednik višje dež. sodnije v Zadru in tajni svetovalec. Gertscher je rojen leta 1846. v Trzinu na Kranjskem. Po dovršenih študijah je služboval v Postojni, Celju, Mariboru, v Trstu je bil višji državni pravdnik, leta 1898. je prišel v Zader kot predsednik višje deželne sodnije. Novi predsednik je zmožen popolnoma slovenskega, hrvaškega in laškega jezika.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela dne 7. marca 1906. svojo 169. vodstveno sejo v družbinih prostorih „Narodnega doma“. — Prvomestnik Tomo Zupan otvori sejo ob 3. uri ter poroča, da je istopila iz družbine službe ena učna moč, kar se je vzelo na znanje. Šolskim vodstvom na Ojstrici pri Spodnjem Dravogradu in pri sv. Ani na Krembergu se je sklenilo poslati večjo zbirko učnih in zabavnih knjižic. Objednem se je sklenilo, da se preskrbi na pripravnem papirju narodni kolek, ki bode tudi klejen vstrajneje. Tem potom se vstreže raznim pritožbam in željam. Potem, ko so se resile nekatere personalne zadeve in se je poročalo posebno še o koroških in tržaških razmerah, je zaključil prvomestnik ob 6. uri pop. sejo. — Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Slepar. — Po goriskih gostilnah hodi neki mlad človek, ki ima s seboj kos blaga za obleko ter ga usiljuje ljudem takisto prefri-gano, kakor znajo take vrste sleparji, ki hvalijo na vse pretege preležano, zastarelo, nič vredno blago. Pred kratkim je ponujal nekje

blago za 9 goldinarjev, slednjič ga je prodal za 4 K, in kakorhitro jih je dobil, je izginil kot kafa. Prodaja tudi britve ter zmerja kmeta, če noče nič kupiti, s „ščavom“. Policija naj malce pogleda za tem sleparovičem. Ljudje pa naj se spametujejo ter naj ne kupujejo takih zanikernih rečij po cestah in oštarijah!

Razprave radi javnih nasilstev se letos nenavadno mude. Do konca februarja je bilo že 13 razprav pred tuk. okr. sodnijo. Lani jih je bilo celo leto 30. Izmed letošnjih je bila jedna proti orožništvu, 12 pa proti občinskim redarjem. Pogostoma nastajajo take tožbe prav na čr'en način. Redar igra poprej v gostilni z gosd „briskolo“, ko pa prihaja policijska ura, odide, se napravi v uniformo potem pa pride v imenu postave nad tiste, s katerimi je malo poprej igral. In tako nastane pričkanje, češ, kaj me podiš, ko si ti sam tak igralec — zoperstavljanje, javno nasilstvo, zapor. Tuintam po deželi je potreba kaj popraviti v policijski službi. Seveda pa nočemo morda valiti vsake krivde na redarje; kdor je res kriv javnega nasilstva, naj bo tudi kaznovan, je prav tako.

Prememba v domobranskih polkih? — K domobranskemu polku št. 5. pripadajoči okraj Gorica-mesto, okolica in Gradišče preidejo baje odslej pod domobranski polk št. 27. v Ljubljani. Tako odpadejo iz teh okrajev domobranci polku št. 5., kateremu pa se v nadomestilo priklopi okraj Postojna in Volosko. S tem se oslabi laški element v domobranskem polku št. 5.

Koncert češkega kvarteta sinoči v „Centralu“ je uspel prav lepo. Kvartet je sviral tako izborna, da je imelo navzoče občinstvo res izreden užitek na tej glashi.

Kako se Furlani brigajo za pouk v kmetijstvu. — Še ni dolgo tega, ko smo poročali, da se nekje v Furlaniji napovedani kmetijski shod potov. kmetijskega učitelja Perhava ni mogel vršiti, ker so se odzvali vabilu v tako malemu številu, da se ni splašalo govoriti. Sedaj se je imel vršiti tak shod v Ronkih, ali se ni mogel vršiti, ker ni bilo niti jednega poslušalca. Perhavec je ostal sam. Pravijo, da je bila ura neugodna; mogoče, da res, ali tudi pri ugodni jih ni bilo blizu! Torej sledi iz tega, da nimajo nikakega zanimanja za kmetijski napredek. Verze gnassi pa govori v parlamentu o laški kulturi v naši deželi. Naj pride med Slovence pogledat na kmetijske shode, ki se prav sedaj vršijo. — Kaka razlika med Slovenci in Furlani!

Informacije glede železniškega prometa. — Železniško ministerstvo se je odločilo, da bo za nedolga časa pošiljalo funkcionarje ravnateljstva državnih železnic na važnejše postaje, da se poučijo o prometu, o posebnostih, da sprejemajo prošnje in pritožbe. Na Goriskem bosta taki dve postaji Ajdovščina in Červinjan. Kdaj pride na kako postajo tak funkcionar, se bo naznanjalo po listih ter po lepkih na postajah.

Po „Gorici“ hvalijo tolminskega okrajnega šolskega nadzornika Lasiča ter se zadirajo v Vrtoveca. Ker hvalijo Lasiča, oprodo tolminskega okr. glavarja, se ni treba čuditi, če začno v kratkem slavo peti še Prinzigu, tolminskemu okr. glavarju! Razni vladni hlapiči so sposobni za vse!!

Tatvina. — V hiši št. 13 v ulici Sv. Petra so udri neznanj tatovi v stanovanje Fr. Schreya ter tam vse preobrnil. Hoteli so odpreti tudi blagajno pa ni šlo, slednjič so obrali 5 K, katere so našli v žepu služkinje I. Mičev.

Prijeli so 14 letnega Jos. Ciapa, na Rafatu stanujočega, ko je v Pokopališni ulici kradel perici M. Cufarin razno perilo.

Konja je podkopal v ulici Dreossi neki kovač; kar se je konj utrgal ter tekkel do Travnika; tam šele sta ga ustavila dva redarja.

Na račun šivilje Eme Badin v Raštelu je vzela v trgovini Hedžet & Koritnik neka Lucija Črnica blaga za 13 K. Ko je omenjena tvrdka čez čas poslala račun šivilji, je ta izjavila, da ni nikomur ukazala vzeti blago na njeno ime.

Aretiral so 34 letnega znanega postopača Karla Gorjupa iz Gorice, ker je na sumu cerkvenega ropa. Prijeli so ga v Komnu.

Po mizi je udaril s steklenico 21 letni A. Remec v Sempasu v soboto zvečer, ko so se nekaj pričkali pa je on hotel imeti „razon“; pri tem se je steklenica razdrobila in Remec se je ranil na roki. Ko je prišel v ponedeljek v Gorico na nabor, so mu svetovali, naj se gre zdraviti v bolnišnico, kar je tudi storil.

Samomor. — Obesil se je 28-letni trgovec Mih. Kumar, in sicer v svoji zalogi v Stracihah. Kumar je bil doma iz kojsčanske županije. Bil je priden in dober človek. Po smrti svoje matere je bil vedno žalosten; otemnel mu je najbrže um.

Trgovski shod v Postojni.

V nedeljo se je vršil v Postojni trgovski shod, katerega je sklicalo ljubljansko trgovsko društvo „Merkur“. Udeležnikov je bilo okoli 300: iz Ljubljane, vse Notranjske, iz Vipave, Ajdovščine, iz Gorice 10, iz Trsta in z Reke. G. G. Piki, župan postojnski, je v prisrčnih in toplih besedah pozdravil zborovalce v imeu občine ter izražal svoje veselje nad tem, da si je „Merkur“ izbral narodni trg Postojno za kraj, kjer priredi prvi svoj trgovski shod izven Ljubljane. Želel je, da bi imel shod obilo uspeha.

Društveni podpredsednik gospod Lilleg se zahvali g. županu za pozdrav, pozdravi vse navzoče zborovalce zlasti pa one iz Trsta, Gorice ter Reke. Končno odvarja shod in da besedo predsedniku kranjske trgovske in obrtne zbornice g. Josipu Lenarčiču, ki je burno aklamiran poročal o našem trgovskem položaju in Trstu. G. Lenarčič je podal v skoraj uro trajajočem govoru jaseu pregled slovenskega trgovskega položaja.

O Trstu je rekel: Trst je bil svoj čas jako važno pristanišče v svetovnem prometu. Odkar pa je dobil hudo konkurenco v severnonemških pristaniščih, in avstrijski trgovci vsled izborne nemške tarifne politike pošiljajo v kraje ob sredozemskem morju celo čez Hamburg svoje blago, kjer jim pride precej ceneje, je Trst in njegovo pristanišče zelo padlo v svetovnem prometu in Ženeva, ki je bila nekaj za Trstom, ima dandanes 2 in polkrat večji promet od njega. Govornik se je pečal na to z razmerami pri tržaškem Lloydju. Kar se tiče tržaškega prometa, znaša ta na leto čez 1,387.000 ton. Vsako leto se zviša za 50.000 ton. Čez 20 let ga bo torej 2, 387.000 ton. Po novi železnici se pričakuje zvišanja za 500.000 ton, torej bi znašalo to 2,887.000 ton. Dandanes je že promet tak, da prišedši brodovi ne morejo do brega in da čakajo včasih po teden dni na morju. To ima za svetovni promet slabe posledice, zato se pa veliki brodovi izogibajo Trsta. Da se to odpravi, je bil sprejet projekt, po katerem se napravijo pri novi luki pri Sv. Andreju stopnjevanje 3 obrambni zidovi in da se poleg brega napravijo 3 pomoli, v kotu pri Škednju pa naj bi bila luka za les. Vkljub novi železnici bo ostala lesna trgovina v Trstu še vedno na starem mestu in je ne-

umevno, kako so mogli pri gradnji te železnice prezirati to okolnost. — Govornik upa končno, da bodo imele te zgradbe za našo deželo ugodne posledice. Nam je treba gledati, da se nam Trst ne odtuji v narodnem oziru in da se narodna zavest slovenskega prebivalstva v Trstu povzdigne. To važno mesto moramo zopet pridobiti našemu slovenskemu narodu, čigar last je bilo nekaj in čigar last mora ostati v bodočnosti.

O potrebi trgovske organizacije je govoril zbornični svetnik gospod Anton Ditrieh.

O poklicu in namenu slovenskega trgovskega društva „Merkur“ je govoril obširno in temeljito g. dr. Fran Windischer.

Pomen tarifaričnih določb za trgovce je razložil g. Karel Meglič zelo obširno.

Sprejeta resolucija se glasi: Na trgovskem shodu v Postojni, dne 11. marca 1906. v mnogobrojnem številu zbrano trgovstvo se odločno izreka: prvič, da se ustanove po večjih slovenskih mestih in trgih slovenske trgovske šole kot prva izobraževališča trgovskega narajanja, katerega smo mi Slovenci doslej menda edini pogrešali in drugič, da se čimprej ustanovi v Ljubljani trgovska akademija.

Pri točki slučajnosti je nasvetoval gosp. Josip Dekleva iz Gorice naj bi se slovensko trgovsko društvo „Merkur“ posvetilo vprašanju, da bi se ustanovilo slov. trgovsko podjetje, ki bi vzelo v roke izvoz in uvoz za naše kraje in tuje dežele. To podjetje naj bi se osnovalo z delnicami. Na ta nasvet je odgovoril gosp. Josip Lenarčič, naj napravi gosp. Dekleva nekaj kalkula za to svojo idejo.

Ker je bil s tem oficijalni del shoda končan, se je zahvalil gospod Lilleg županu g. Pikiu za prijazni sprejem ter udeležbo, zahvalil se tudi vsem navzočim, izmed katerih se mnogi niso strašili ne pota ne stroškov, da so prišli na ta shod.

Razgled po svetu.

Državni zbor. — Razprava o volilni reformi. — Za Verze gnassiem je govoril češki poslanec Formanek, ki je odločno protestoval proti temu, da bi se povečalo število nemških mandatorov, ter pozival volilnoreformni odsek, naj volilno reformo izvede zgolj po načelu pravičnosti, obenem pa naj vzame v pretres vprašanje, ako bi ne kazalo dati volilne pravice tudi ženskam, zakaj baš o ženskah se lahko upravičeno trdi, da so državo vzdržujoč element. (Živahna veselost.)

Nato je govoril član češkega konservativnega veleposelstva grof Sylva-Tarouca. Grof Sylva-Tarouca je naglašal, da so fevdalni veleposestniki vselej pošteno služili cesarju in državi in da je sedaj napočil čas, ko se jim pravi, da je zamorec storil svojo dolžnost in da lahko odstopi s pozorišča. To je gobjupo spoznanje, kar pa čeških veleposelstev ne moti, da bi ne razpravljali o pred i volilni reformi sine ira et studio. Govornik je nato slikal zasluge, ki so si jih pridobili plemiči na polju ustavnega življenja, in zatrdjeval, da ni splošna in enaka volilna pravica najpravičnejša, marveč da je najbolj pravična ona splošna volilna pravica, ki sloni na zastopstvu raznih interesov. Preje ali sleje se bo morala uvesti dejansko splošna in enaka volilna pravica, v tem slučaju pa pretežna slovenska večina ne bo več iskala nobene alianc iz enostavnega vzroka, ker je ne bo več potrebovala. Govornik je koncem svojega govora zahteval, da se zajedeno z volilno reformo mora tudi ustava podvreči potrebni reviziji.

Za grofom Sylvo-Tarouco je govoril vodja avstrijske socialne demokracije dr. Adler.

„Zakaj ste dali ustaviti na tem mestu?“ vpraša gospod d' Epinay.

„Ker ste razžalili posameznika, gospod,“ odvrne predsednik, „in ker se ta posameznik ne pelje z vami niti korak naprej, ne da bi na lojalen način zahteval od vas častno izjavo.“

„Drug način umora,“ pravi general in zmigne z ramami. „Ne delajte hrupa, gospod,“ pravi predsednik, „če nečete, da bi vas prištevai k ljudem, o katerih ste pravkar govorili, da vas torej proglasim strahopetcem, kateremu služi njegova slabotnost za ščit. Sami ste in odzove se vam jeden sam; oba imava meče, najini spremljevalci nama bodo za priče. Zdaj izvolite odstraniti svojo zavezo.“

„General potegne robec z očij.

„Končno hočem vedeti,“ pravi, „s kom imam opraviti.“

„Vrata voza se odpro, in širje može izstopijo...“ Franc se prekine še enkrat. Mrzel pot mu je lil po čelu, in strašno je bilo videti tega bledega, trepetajočega sina, ki je čital na glas te doslej neznanu mu podrobnosti o smrti svojega preziranjca in ponosa.

Valentina sklene roke, kakor da hoče nekaj prositi. Noirtier pogleda Villeforta s skoro nadnaravnim izrazom očeta.

Franc nadaljuje:

„Kakor smo rekli, je bilo 5. februarja. Že nekaj dnij je zmrzovalo, in stopnice so bile zmrzle in polzke. Predsednik mu da izstopiti poleg rampe.“

„Dve priči sledita.“

„Noč je bila temna, voda tam spodaj je bila videti črna in globoka ter je valila seboj kosove ledu.“

„Jeden izmed prič gre iskat svetilko, in pri luči te svetilke pregledajo orožje.“

„Predsednikov meč je bil mnogo krajši in priprostejši kakor meč njegovega nasprotnika in brez vsake varnostne naprave na ročaju.“

„General d' Epinay predlaga, naj žreb določi orožje, toda predsednik odgovori, da ga je on pozval in da kot tak predlaga, naj obrdrži vsak svoje orožje.“

„Priči skušata ugovarjati, a predsednik jima ukaže, naj molčita.“

„Svetilko postavijo na tla, nasprotnika stopita vsak na svojo stran, in prične se boj.“

„V svitu luči sta bila videti meča jednaka dvema bliskoma. Moža je bilo v temi komaj razločevati.“

„Gospoda generala so smatrali za enega najboljših borilcev cele armade. Toda takoj v pričetku se mu zlomi meč, in on se spodtakne ter pade.“

„Priči menita, da je mrtev, toda njegov nasprotnik, vedoč, da ga ni zadel, mu ponudi roko, da bi mu pomagal na noge. To generala razjari, mesto da bi ga pomirilo, in sicer tako, da plane v svojega nasprotnika.“

„Toda nasprotnik se ne umakne niti za ped in mu nastavi svoj meč. Trikrat ga general odbije, a tretjič izgubi ravnotežje ter pade vnovič.“

„Mislijo, da mu je spodrsnilo kakor prvič; toda ko priči vidita, da se več ne dvigne, hitita k njemu, da bi mu pomagala na noge, a začitita na svojih rokah toplo tekočino.“

„Bila je kri.“

„General se zbudi iz svoje omedlevice.“

„O,“ pravi, „poslali so mi na vrat kakega pretepača ali borilnega učitelja.“

„Molče stopi predsednik k svetilki, si zaviha rokav, pokaže roko, ki je bila dvakrat prebodena, odpre nato svoj telovnik in pokaže tretjo rano.“

„In vendar ni ves čas niti vzdihnil.“

„General d' Epinay se prične boriti s smrtjo in pet minut pozneje umrje.“

Franc čita te besede s tako pridruženim glasom, da ga je komaj razumeti, in pokriva svoje oči z roko, kakor da bi pregled meglo, ki jih je zakrila.

Ko se nekoliko zbere, nadaljuje:

„Predsednik vtakne svoj meč v nožnico in se vrne k vozu, pustivši v snegu za seboj krvavo sled. Naenkrat zasliši temen šum: bilo je truplo generalovo, katero sta priči, prepričavši se o njegovi smrti, vrgla v vodo.“

„General Quesnel, baron d' Epinay je torej umrl v lojalnem dvoboju in ni bil umorjen zavratno, kakor se je krivo mislilo.“

„Tu napisano smo podpisali kot svedočebe resnice tako, kakor se je zgodilo, in sicer iz strahu, da pride lahko trenotek, da bi katerega izmed udeležencev tega strašnega prizora tožili zaradi umora ali zaradi kršenja zakonov časti.“

To pričajo: Beaurepaire, Duchampy in Lecharpaif.

Ko Franc konča to za sina tako mučno čitanje, si Valentina, blede vsled ginjenosti, otre solzo, dočim stoji gospod Villefort sključeno in trepetaje v kotu in se zastoj ozira s prosečimi pogledi v neizprosne starca.

„Gospod,“ pravi d' Epinay Noirtierju, „ker vam je ta žalostna povest znana tako natanko, ker se zdi, da sočustvujete z menoj, dasi vzbujta to sočutje samo bolečine, zato mi ne odrecite še zadnjega zadoščanja in mi povejte ime kljubovega predsednika, da končno izvem za onega, ki je usmrtil mojega ubogega očeta.“

Villefort prične ves zmeden iskati kljuko vrat. Valentina, ki je razumela starca in videla na njegovih roki dve brazgotini, vstrepeta.

„Za Boga, gospica,“ pravi Franc, obrnivši se k svoji zaročenki, „prosite za me, da izvem ime onega, je ki iz mene kot iz dveletnega dečka naredil sirota.“

Valentina se ne zgane.

„Čujte, gospod,“ pravi Villefort, ne podaljšujte tega strašnega prizora; imena so itak namenoma zamolčana. Moj oče sam tega predsednika ne pozna, in če bi tudi vedel zanj, bi ga ne mogel imenovati, ker lastnih imen ni v slovarju.“

V svojem govoru je naglašal, da bodo socialni demokrati nadaljevali boj, da se dá volilna pravica tudi ženskam, ter se izrekel proti tajnemu skrutinju, ki ga določa vladni načrt. Govornik je pojasnjeval razmerje socialnih demokratov k državi in narodnosti in rekel: Mi prav tako spadamo k svojemu narodu, kakor vsakdo izmed vas. Kakor je poslanec Daszynski izjavil, da je Poljak, tako tudi jaz lahko rečem, da sem Nemeč, in sicer boljši Nemeč, kakor marsikdo drugi. Socialno-demokratska stranka reprezentuje razum, naspornote stranke pa neumnost. Socialna demokracija si je uveljavila nalogo, da zagotovi vsakemu narodu njegove pravice. Poleg skupnih proletarskih interesov stoji narodni interes. Proletariat priznava narodne interese, zamejuje pa one narodne interese, ki bi se opirali na krivico in nasilstvo ali na gospodstvo. V tem tihi razloček med proletarijatom in meščanstvom. Razpravljaje o volilni reformi je rekel govornik: Ako volilni reformi zares ničesar drugega ne nedostaja, kakor diferenca nekoliko mandatov, ki jih stranke zahtevajo za se, potem je pravzaprav volilna reforma do cela dobra stvar. Toda jaz govorim Nemeč, Slovanom bo govoril slovanski tovariš: Ne prenapenjajte svojih želja, ne prenapenjajte medsebojnih narodnih interesov. Pravo izpolnjevanje narodnih dolžnosti ni zarobljenje drugih in nasilstvo, marveč požrtvovalno delo v zavesti, da so vsi narodi solidarni. V kolu samostojnih narodov naj se porodi nova Avstrija. Narodi hočejo nastopiti svojo dedščino, zato se mora v grob položiti krivica. To je predpogoj tega, po čemer ni vsi koprimo in hrepimo, to je predpogoj narodnega miru. Navdaja nas prepričanje, da je volilna reforma zmagala v tej zbornici. Dr. Grabmayr je izjavil, da je Gautscheva volilna reforma mrtva. Komur se prezgodaj napoveduje smrt, ta navadno živi dolgo. V tej zbornici vidim samo enega mrtveca; mrtvi so privilegiji in k novemu življenju se je zbudila sveta stara pravda vseh narodov.

Za Adlerjem je govoril grof Sternberg, ki je polemizoval s socialnodemokratskimi govorniki in ljuto napadal vladno in Gautsche ter branil Poljake pred napadi dr. Adlerja.

Razprava se je zaključila z govorom Romuna dr. Onciula, ki je zahteval, da se mora ustvariti ravnotežje med slovanskimi in neslovanskimi mandati.

Včeraj se je spominjal predsednik Vetter s toplimi besedami katastrofe v Gourrieresu. Potem so nadaljevali razpravo o volilni reformi. Govoril je Lemisch, Benatti, ki je zahteval pomnožitev laških mandatov, Fergelt, ki je nasprotnik volilne reforme.

Avstrija in Črna gora. — Iz Kotora je došla vest, da je od tam pobegnil neki topničarski častnik v Črno goro ter postal poveljnik novega črnogorskega topništva in topov, ki jih je poslala Italija. Topovi se nastavijo tako, da bodo ustrahovali ves kotorski zaliv in njegove utrdbe. V vojaških krogih je ta afera, ki so jo skušali prikriti, vzbudila veliko razburjenje. Tudi uradno se priznava, da je res iz Kotora neznan kam izginil neki častnik.

V Trstu so zmagali pri volitvah 4. razr. v pon. in tor. kandidatuje „Patrije.“

Samomor v Trstu. — 29 letna Ana Andolšek v ulici Toricelli je bila karbolno kisline ter umrla. Zapustila je moža in 3 otroke.

V morju je hotel skočiti v Trstu 17 letni Vladimir M. Kaj ga je pripravilo do poskusa, poiskati v morju smrt, ni znano; prepeljali so nesrečnika v bolnišnico v opazovalnico za umobolne.

V pretopu je ranil v Lonjerju delavec E. Jakič Jos. Orliča z nožem v prsi, zadal mu je dve teži rani. Jakiča so aretirali.

Grozna nesreča v rudniku Courrières. — Velikanska nesreča se je zgodila v courrierskih rudnikih na Francoskem. Vneli so se v rudniku plini in je življenje izgubilo približno 1200 rudarjev. V soboto popoldne so prinesli prvega ranjenca na dan. Tekom sobote so rešili 120 živih rudarjev, ki so ušli na neki oder. Ker je švigal iz rogov plinov plamen, je bila pomoč jako težavna. Grozni obupni prizori so se dogajali pred vhodi v rove, kjer je čakalo prebivalstvo svojcev iz rudnikov, o katerih niso vedeli, ali še žive ali so pa že zgoreli živi v plinovitih plamenih. V francoski zbornici je vest o nesreči zelo pretresla poslance. V globočini kakih 300 metrov so našli cel kup nakopičenih mrličev. Še bolj globoko so čuli kliče za pomoč in stokanje. Grozna vročina in strupeni plini so preprečili, da rešilno moštvo ni moglo bolj globoko prodreti. Proti večeru so spravili na dan več živih rudarjev, izmed katerih jih več ni moglo govoriti. Veliko jih je omedlelo, ko so zagledali beli dan. Med mrliči so tudi trije nadzorniki, ki so se zadušili med rešilnim delom. Število ponesrečenecv cenil rudarsko ravnateljstvo po svojih zapiskih na 1200. V rovu št. 4 niso rešili izmed 825 rudarjev niti enega. — Malone vsi evropski vladarji so izjavili brzojavno svoje sožalje predsedniku Fallièresu. Vlada namerava predlagati, da dovoli zbornica velike vsote za žrtve te nesreče, ki so jo podrobno popisovale posebne izdaje pariških listov.

V seji 12. t. m. je zbornica rodbinam žrtev izrazila svoje sožalje. Posl. Basly je predlagal, naj se rodbinam žrtev dovoli v podporo 500.000 frankov. Predsednik je dal takoj predlog na glasovanje. Isti je bil vsprejet soglasno s 594 glasovi, nakar je bila seja zaključena.

O tej nesreči poročajo še: Množica je ustavljala vozove, na katerih so odpeljavali mrliče. Iz rogov II., IV. in X. neprenehoma vlačijo mrliče. Zvečer so stavili mrliče na pare. Trupla, ki jih bodo agnoscirali, se izroče rodbinam. — Rudarska družba v Courrieresu ceni na temelju izkazov o rudarjih, ki so se spuščili v jamo in ki so prišli iz jame, število žrtev na 1060. — Municipalni svet v Parizu je daroval 25.000 frankov za rodbine ponesrečenih rudarjev v Courrieresu. — Pri jami IV., kjer leži 39 trupel, je vedno zbrana velika množica ljudi. Mnogo trupel ni možno prepoznati. Mrliče, ki so jih izvlekli iz jame II., so vse agnoscirali. Ker so se ponesrečenci zadušili, zato so bila trupla popolnoma nepoškodovana. Neprestano dohajajo milodari za rodbine ponesrečenecv. Družba, lastnica premoga, bo morala plačevati za penzije vdovam, oziroma podpore ostalim srotam okoli 400.000 frankov na leto. — Na rešilih delih je našlo smrt 17 mož. V krogih rudarjev cenijo, da je našlo smrt v premogovniku 1300 do 1400 oseb. — Zastopniki premogovnih društev, ki so bili zbrani v Parizu, so sklenili kakor prvi prinos razdeliti med rodbine ponesrečenih rudarjev v Courrieresu 200 tisoč frankov.

„O kakšna škoda!“ vsklikne Franc. „Jedino, kar mi je dajalo moč, da sem čital to strašno povest do konca, je bilo upanje, da izvem ime onega, ki je usmrtil mojega očeta. Gospod, gospod,“ vsklikne, obrnivši se k Noirtierju, „za Boga, storite, prosim vas, kar morete, da vas bom razumel...“

„Da,“ odvrne Noirtier.

„O gospica, gospica,“ vsklikne Franc, „vaš ded mi je dal znamenje, da mi lahko imenuje — tega človeka... Pomagajte mi... saj me razumete... ne odrecite mi svoje podpore.“

Noirtier se ozre na slovar.

Franc trepetaje vzame knjige in našteje abecedo do črke F. Pri tej črki da stavek znamenje, da je dovolj.

„F?“ ponovi Franc.

Prst mladega moža drsi po besedah s to začetnico, a ne najde prave.

Valentina zakrije svoj obraz z rokavi.

Franc končno najde besedo „jaz“.

„Da,“ pritrdi stavek.

„Vi!“ vsklikne Franc in lasje se mu naježe. „Vi, gospod Noirtier, vi ste usmrtili mojega očeta?“

„Da,“ odvrne Noirtier in pogleda mladega moža z majestetičnim pogledom.

Franc omahne onemogel na bližnji stol.

Villefort odpre vrata in zbeži, kajti prične so mu porajati misel, da bi zadušil poslednjo iskro življenja, ki je še ostala v strašnem starčevem srcu.

XIX.

Napredovanja mladega Cavalcantija.

Med tem je gospod Cavalcanti starejši odpotoval, da vstopi zopet v službo, ne sicer v armadi Njegovoga Velikanstva cesarja avstrijskega, ampak v luški kopalniški igralnici, kjer je bil on eden najvestnejših dvorjanov.

Ne da bi bilo treba omenjati, je čitatelju pač razumljivo, da je z največjo skrbnostjo sprayil denar, ki mu je bil obljub-

ljen in ga je dobil za potovanje in pa za mojstrsko častitljivost, s katero je igral ulogo očeta.

Gospod Andrea je podedoval pri njegovem odhodu vse one papirje, ki so dokazovali, da ima čast biti sin grofa Bartolomea Cavalcantija in markize Leonore Carsinari.

Zdaj je bil že skoro čisto domač v pariški družbi, ki tako rada sprejema tujce in jih celo smatra za vse to, kar hočejo biti.

Kaj se pa sicer zahteva v Parizu od mladega moža? Da govori precej dobro francoski, se lepo oblači, zna dobro igrati in plačuje z zlatom.

Andrea je bil že po štirinajstih dneh čisto na konju. Imenovali so ga gospoda grofa, si pripovedovali, da ima petdeset tisoč liber rent in se pogovarjali o neizmernih zakladih njegovega očeta, ki so nakopičeni v kamenolomih v Saravezzi.

In ko je celo neki učenjak javil, da je te kamenolome videl, se je izpremenilo to govorjenje v trdno prepričanje.

Tako so stale stvari v pariški družbi, s katero smo seznanili svojega čitatelja, ko pride nekega večera Monte Cristo obiskat Danglarsa. Gospoda Danglarsa ni bilo doma, a pravijo mu, da lahko govori z baronico; in grof se ji res da javiti.

Izza obed v Autenuil in njegovih posledic se vprito gospe Danglarsove ni nikdar izgovorilo grofovo ime, ne da bi ona nervozno vstrepetala. To pot Monte Cristova prikazen ta neugoden vtis oslabi; njegova mirnost, njegov jasni pogled, njegova prijaznost, da, postrežljivost, ki jo je izražalo njegovo vedenje, vse to prežene njen strah. Nemogoče se ji zazdi, da bi mogel biti človek, ki je tako prijazen, njen sovražnik.

Ko vstopi Monte Cristo v boudoir, kamor smo že parkrat povedli svojega čitatelja, je listala baronica nemirno v zbirki risarij, katere sta gledala prej njena hči in gospod Andrea Cavalcanti. Dočim je pred nekaj sekundami še vstrepetala pri njegovem imenu, ga zdaj prijazno pozdravi.

Občinske volitve na Jesenicah so se vršile pretekli teden. V torek so volile podobčine, in sicer Hrušica (napredno) s 43 proti 12 glasovom; Plavški Rovt (napredno) s 7 proti 6 glasovom; Sava-Jesenice (klerikalno) z 120 proti 77 glasovom; Planina (klerikalno) z 210 glasovi. Govori se, da je razdelil klerikalno-nemški agitator 200 gl. med ondodne posestnike, da se niso udeležili volitve. — V četrtek je volil tretji razred. Izvoljenih je vseh sedem klerikalnih odbornikov z 277 do 283 glasovi proti 148 do 190 glasovom. Volitev je bila ta dan končana šele ob poldevetih zvečer. — V soboto popoldne je volil drugi razred, v katerem je voljenih 5 Nemecev in 2 Slovence (napr.) — Pol ure pozneje pa je volil prvi razred. Tu je stalo 15 naprednih proti 15 klerikalno-nemškim glasovom. V tem razredu so naprednjaki zmagali z vsemi 7 odborniki. Razmerje posameznih strank v novem obč. odboru bo naslednje: narodno-napredna stranka 7 odbornikov prvega razreda, 2 odbornika drugega razreda, 2 podžupana in 9 virilistov, torej skupno 20 mož; klerikalna 7 odbornikov tretjega razreda in 2 podžupana, torej 9 mož; Nemci imajo 5 odbornikov drugega razreda in 5 virilistov, torej 10 mož.

Vilharjev spomenik v Postojni. — Na lepem in prostornem trgu pred šolo v Postojni nameravajo postaviti spomenik Miroslavu Vilharju, pesniku, skadatelju, časnikarju, pisatelju in neumornemu boritelju za pravice slovenskega naroda. Načrte je izvršil notranjski rojak, arhitekt g. Ivan Jager. Bronasti kip v dvojni naravni velikosti je mojstrsko dovršil akademski kipar g. Alojzij Repič. Spomenik bo stal okoli 12.000 K. Ker pa ima odbor zdaj komaj pičlo polovico te vsote, se obrača na vsa rodoljubna slovenska srca, proseč radodarnih prispevkov, ki jih sprejema g. Gregor Pikel v Postojni.

Akad.-teh. društvo „Triglav“ v Gradcu bo imelo svoj VII. redni občni zbor dne 15. sušca 1906. ob 8. uri zvečer v prostorih društva s sledečim vspeodom: 1. čitanje zapisnika; 2. poročilo odborov; 3. sklepi računi glede tridesetletnice in tozadevno poročilo preglednikov; 4. slučajnosti.

Francoska ministerska kriza rešena. — Nastopilo je novo ministerstvo. Predsedstvo in pravosodje prevzame Sarrien. Soc. posl. Briand, poročevalec o zakonu glede ločitve cerkve od države, prevzame ministerstvo za uk in bogočastje. Novo ministerstvo pomeni nadaljevanje zapričetelega dela proti klerikalizmu.

Belgija ima 13.013 ljudskih šol, na vsakih 516 prebivalcev pride po ena ljudska šola.

Resolucija bosansko-hercegovskih dijakov. — Dijaki iz Bosne in Hercegovine, ki pohajajo visoke šole na Dunaju, so imeli 10. t. m. se-stanek, na katerem so se posvetovali o političnem in gospodarskem položaju Bosne in Hercegovine. Zborovalci so vsprejeli resolucijo, v kateri zahtevajo nastopno: 1. Popolno avtonomijo posamičnih političnih občin; svobodo tiska, govora in sestajanja; sprejemanje doma-čih lju v državne službe; uvedenje domače vojske, ki bi po državnopravnem položaju Bosne in Hercegovine imela služiti le njenim

interesom in v njenih mejah; jednostavnejša uprava. 2. Povzdigo narodne naobrazbe uvedanjem obveznega in brezplačnega obiskovanja šol; popolno versko-kulturno avtonomijo vseh veroizpovedovanj, v soglasju z duhom in značajem dotičnega veroizpovedanja; podeljevanje stipendij domačinom sinovom v večji meri. 3. Rešenje agrarnega vprašanja.

Evropski potnik. — Tehnik Ivan Sopraski iz Sofije je stavlil lani, da prepotuje od jun. 1905. do konca marca 1906. Evropo. Stava gre za 10.000 K. Res je prepotoval že sedaj Evropo ter se vrača domov. V petek je bil na Reki, odkoder je krenil v Zagreb, od tam gre v Beograd in brez dvoma pride do konca meseca v Sofijo.

Tatvina v vlaku. — Z Reke proti Zagrebu se je vozil v noči na petek neki Štefan Gjorgy iz Krapine. Z njim je bil v kupeju še neki drug človek. Gjorgy je zaspal, ko pa se je zbudil, ni bilo več sopotnika pa tudi ne Gjorgyjeve listnice z denarjem 160 K. Baje je oni neznan sopotnik skočil iz vlaka, ko je bil še v teku.

Gospodarstvo.

Nekaj o novih trgovinskih pogodbah.

(I. Rollett.)

(Dalje.)

Predno pa bo moje pero suho, bi vendar rad premotril nekoliko z Nemčijo pogojene carinske stavke. Kakor rečeno, so znašali stari stavki 20 in 80 mark, novi pa znašajo 12 in 72 mark. Oba stavka sta bila znižana vsled spretnih pogajanj in vsled pritiska avstrijskih agrarcev in lesnih industrijalcev za 8 mark. Ali žal, s tem se je položaj avstrijskih lesnih industrijalcev le poslabšal, kajti ti so stremili po znižanju napetosti od 20 na 80. Torej poprej je bila med surovim lesom in reznim materialom štirikratna napetost. Kaj to pomeni in kako so bili opravičeni industrijalci v znižanje napetosti, naj dokažejo številke.

Nemčija je dobila v letu 1903. lesnega blaga 22,919.737 mc, v l. 1905. pa 22,760.765 mc, torej manj za 158.972 mc. $\frac{3}{4}\%$ bi sicer ne bilo veliko, ako se upošteva kolosalno od-zvetje lesa.

Ako pa se preišče te številke natančneje, v detajlu, pridemo do precej velikega prese-nečenja.

Nemčija je kupila v letu 1903. reznin 5,004.269 mc, leta 1905. pa 4,688.392 mc, torej manj 315.877 mc, ali izvozilo se je reznin manj za $6\frac{1}{3}\%$, dočim se je izvoz surovega lesa zvišal prav za diferenco; v tem pa tiči nezadovoljnost avstrijske žagarske industrije. Kajti že pri starih carinskih stavkih je delal nemški žagar pri nakupu lesa v Avstriji svojem avstrijskemu kolegi hudo konkurenco, namreč dražil je surovi material, dočim je mogel avstrijski žagar svoje deske le težko spraviti v Nemčijo, ker je štirikratna napetost dajala dobro varstvo nemškemu žagarju. To po starem razmerju.

Ta pregleda z jednim pogledom celo situacijo.

Na majhni zofi poleg baronice je sedela Evgenija, in Cavalcanti je stal poleg nje.

Mladi mož je bil oblečen črno kakor kak Goethejev junak, v lakastih čevljih in svitlih nogavicah iz bele svile. Njegova lepa, skrbno negovana roka je grabila po njegovih plavih laseh, med katerimi se je svetil demant, ki ga je nosil nečimurni Andrea klub Monte Cristovemu svetu na svojem mezinu.

Zdajpazdaj se je hrepeneče ozrl v gospico Danglars in vzdihnil.

Gospica Danglars je bila vedno ista, namreč lepa, hladna in porogljiva. Preslišala ni nobenega Cavalcantijevega vzdihljeja, prezrla nobenega njegovega pogleda. Toda vsi ti vzdihljeji in vsi ti pogledi so se odbili od trdnega Minervinega oklepa.

Evgenija pozdravi grofa hladno ter porabi nato ugodno priliko, da se umakne v svojo sobo. Kmalu se začujeta od tam dva glasna, smejoča se glasova. Godba piana pojasni grofu, da je gospici Evgeniji družba njene učiteljice Louise d'Armilly ljubša nego njegova in Cavalcantijeva.

Pogovarjaje se z gospo Danglarsovo, opazuje zajedno gospoda Andreo Cavalcantija, ki z občudovanjem posluša pred vrati godbo, ne da bi si upal ystopiti za Evgenijo v njeno sobo.

Med tem vstopi bankir. Najprej pozdravi grofa, potem se obrne h Cavalcantiju.

Svojo ženo pozdravi na način, kakor imajo mnogi možje navado pozdravljati svoje žene, namreč malomarno in prisiljeno.

(Dalje pride.)

Ni pa treba biti prerok, da se vidi, ako se premotri nove carinske stavke, da bo namerje za avstrijskega žagarja le slabše. Popolnoma res je, da vsako olajšanje carinskih stavkov mora poživiti promet in znižanje za 8 mark lesni promet z Nemčijo govo zviša prav izdatno; ali samo promet s surovim lesom, kajti promet z deskami mora upasti.

Dokaz: carina na surovi les se je znižala od 20 na 12 mark, torej za 40%; avstrijski, zlasti češki in gališki lastniki gojzdov se morejo le veseliti. Tako izdatno znižanje mora nemško industrijo vabiti k nakupu deblovine v Češke in gališke gojzdove, in ker pa tudi na Češkem in v Galiciji drevesa ne rastejo v nebesa, zapadejo vendarle ponudbi in poprašanju. Ponudba izostane, poprašanju pa pridejo, in zelenosuknježi niso tako abotni, da bi te konstelacije ne izkoristili popolnoma. Kaj poreče k temu češki ali gališki žagar, to bo vseeno gospodom lastnikom gojzdov, kajti ti se absolutno ne bodo dali motiti pri prijetnem trženju.

Carina na reznine se je znižala od 80 na 72 mark, torej tudi za 8 mark, točno za 10%. Tukaj 10 proti gorišnim 40%, ali je to jednako znižanje? Carina za rezninski material bi bila morala biti znižana, da bi se vspostavila pariteta od poprej, na 48 mark in ne na 72 mark. Pri 12 in 48 markah bi bila napetost, kakor prej, štirikratna, situacija bi se sicer s tem ne zboljšala pa tudi ne poslabšala, dočim bo znašala v bodočnosti 12 in 72 mark, torej šestkratna napetost. Žagarji so hoteli imeti napetost znižano, sedaj je pa povečana. Ako se je izvoz desk pod štirikratno napetostjo znižal, se mora pri šestkratni napetosti še bolj znižati.

Da pa v vladnih krogih itd. tudi uvidevajo to otežkočenje avstrijske trgovine z deskami, to je dejstvo, ali, kakor so vidi, se ni moglo pri nemških pogajateljih več doseči. Nasproti temu se čuje v različnih krogih, da se zravna industriji z žagami s popustitvijo pri voznimi odmanjklaj pri carinskih stavkih. Ali to je čudna reč. Vozniški stavek za vagon z deskami je moral biti znižan za razliko v napetosti, to je, kakor dokazano, od 72 na 48 mark, to bi bilo za vagon 24 mark.

(Konec prihodnjč.)

Oklic.

Vsled ukaza predsedništva okrožnega sodišča goriškega od 25/2 1906. Praes. 476/176 vršila se bode zniževalna dražba oddanja del za razpoložne poprave v zaporih podpisanega sodišča, kakor močnejše utrdbe oken, vrat itd. dne 27. marca 1906. ob 10. uri dopoldne pri tukajšnjem sodišču v sobi št. 4.

Izključna cena določena je na 810 K 38 h.

Vsakemu ponudniku bode položiti varščine v znesku 40 K pred dražbo, dostajalca pa dopolniti omenjeno varščino z 10% zdražnine kot jamščino.

Najboljši ponudnik bode oni koji odpusti največ od izključne cene.

Dražbeni pogoji, načrt del in cene pregledajo se lahko med uradnimi urami v pisarni tukajšnje sodnje.

C. kr. okrajno sodišče

Kobarid, 6. marca 1906.

Fabijan.

Foulardovo svilo od 60. kr. do gl. 370 meter za bluze in obleke. Franko in carine prosto na dom. Bogata vzorna zbirka z obratno pošto. **Tovarna svile Henneberg v Gurihu.** (2)

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

**velika zaloga =
= oljkega olja
prve vrste**

najboljših vrst iz Istre, Dalmacije, Molfette, Bari in Nice s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: K -64, -72, -80, -88, -96, 112, 120, 136, 144, 160, 180, 200.

Na debelo cene ugodne.

Posilja poštnine prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do popolne uporabe olja; po uporabi se spet zamenja s polno.

Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveč.

Cene zmerne

**Sprejmejo se takoj v stalno delo
štirje čevljarski pomočniki.**

Plača po dogovoru.

Ponudbe sprejema Peter Cotič, čevlj. mojster v Gorici, v Raštelju št. 32.

Zahvala.

Za mnogoštevilne dokaze srčnega sočutja povodom bridke smrti naše ljubljene mame, soproge in tete, gospe

Ivane Dolenc roj. Rejc

izrekajo podpisani dragim sorodnikom in znancem ki so darovali krasne vence kakor vsem drugim za obilno spremstvo k večnemu počitku svojo najiskrenejšo zahvalo. Nadalje se zahvaljujejo podpisani cenj. gg. zdravnikom dr. Fink-u, dr. Dereani-ju in dr. Weinlechner-ju ki so se posebno trudili za časa boleznih ranjke ji pomagati, a žal da je bil njih trud že prepozen.

Enako zahvalo so podpisani dolžni cenj. g. prometnemu vodju Rudolfu Hrabal-u za njegovo ljubeznivost ki je dragi ranjki za časa njene bolezni olajšal prevoz v goriško žensko bolnišnico po železnici po njegovi najboljši možnosti.

Ajdovščina, dne 13. marca 1906.

Zalujoči ostali.

**Stara tvrdka pri kateri se stalni odjemalci
poslužujejo že nad 30 let!!**

Druge reklame ne potrebuje

moja krojaška delavnica in trgovina z gotovimi oblekami.

Vabim cenj. gosp. naročnike, da si ogledajo vsak čas v moji trgovini te dneve dospelo

spomladansko in letno blago.

Anton Krušič, krojaški mojster in trgovec

v Gorici

tekališče Frana Josipa 35 — tekališče Josipa Verdi 33.

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici

registrovana zadruga z neomejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici je z ozirom na premenjena in dne 29. decembra 1905. v zadrugi register vpisana pravila, pri skupni seji dne 30. decembra 1905. sklenilo za leto 1906. ta-le način poslovanja:

Daje svojim članom posojila na odplačevanje v petih letih, proti odplačilu po 2 kroni na mesec za vsakih 100 kron; na menice pa proti 6% obrestovanju.

Doba za odplačilo pri posojilih na obroke se po želji izposojevalca določi tudi na 10 ali več let.

Vsak izposojevalec plača pri zajemu posojila enkrat za vselej, mesto uradnine 1/2% prispevka v posebno rezervo za morebitne izgube.

Sprejema navadne hranilne vloge v vsakem znesku, jih obrestuje po 4 1/2%, večje, stalno naložene pa po dogovoru.

Deleži so dvojni; opravični po 2 kroni, glavni po 20 kron.

Zadruga objavlja vsa svoja naznanila v časopisih »Soča« in »Primorec«.

Nova pravila so se razposlala vsem članom; če jih pa po pomoti ni kdo dobil, naj se oglasi v zadrugi uradu v Trgovskem domu.

Načelstvo in nadzorstvo.

NATEČAJ Z DARILOM!

Ker namerujem dati svoji restavraciji v »Trgovskem Domu« pripravno ime sem otvoril

natečaj z darilom,

katerega se lahko vsakdo udeleži. V posebnem pismu dobro zaprtem, lastnoročno podpisano in naslovljeno na restavracijo Birsa »Trgovski Dom« zabeleži udeležene natečaja izbrano ime, ki mora biti mejnarodnega značaja.

Čas natečaja je do 19. t. m. do 6. ure zvečer.

Ta večer in ob tej uri zbran mejnarodni juri odpre vsa dospela pisma ter izbere pripravno ime. Kdor zmaga dobi v dar

en sod piva s 50 litri.

V GORICI, 13. marca 1906.

Peter Birsa,

lastnik in gostilničar restavracije v »Trgovskem Domu«.

Največja zaloga slik

v modernih in antiknih okvirjih, — umetniške vrednosti. — Slike prvih slovanskih slikarjev. — Nabožne slike slovečih slikarjev. — francoske, angleške in ameriške gravure velike umetniške vrednosti v okvirjih po želji odjemnikov.

Razstava slik v I. nadstropju, v prostorih tiskarne.

Knjigarna in trgovina z umetninami

A. Gabršček v Gorici.

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo

Varstvena znamka.

z znamko „JELEN“.

Ovo je čisto in brez vsake škodljive primesi. Para izvrstno. Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilo neškodljivo milo naj dobro pazi da bo imel vsak komad imo „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

Georg Schicht Auzsig a. E. — Največja tovarna te vrste na evropskem ozemlju!

Dobiva se povsod!

Zastopnik: Umberto Bozzini — Gorica, Magistratna ulica šte. 4.

Hisa na prodaj

z vrtom in gozdom

na Vrhovljah št. 30. V tej hiši je že dolgo let gostilna ter se odda tudi gostilniška koncesija. Voda je v hiši. Hiša je pripravna za trgovino ker leži na razkrižju cesti iz celih Brd, Plave-Kojsko, Kamberško - Marijno Celje itd. Lep razgled po Vipavskem in Furlaniji. Na zahtevo se pošiljajo razglednice.

Ponudbe na:

Melinek Fran,

Vrhovlje p. Kojsko.

Salame fine ogrske gld. 1.75; iz gnjati zelo priljubljene gld. 1.30; dunajske 86 kr.; bolj fine gld. 1.15 za kilo.

Gnjat à la Praga 1 gld.; brez kosti gld. 1.20; pleče brez kosti 95 kr.; suho meso 86 kr.; slanina 88 kr.; glavina fina 50 kr. za kilo. — Fine kranjske klobase, vel., ena 20 kr.

Slivovka, brinjevec, gld. 1.20 liter pošilja s poštnim povzetjem od 5 kil naprej

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Ustanovljeno leta 1885. Mnogo priznanj o doposlancem blagu. — Kupujem pa vedno — brinjevo olje.

Odlikovana pekarija in sladčičarna.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar v Gorici na Kornu v (lastni hiši.)

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte itd.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mno gobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Prodaja tudi različne moke.

5 kron in še več zaslužka na dan.

Družba za domača dela in strojev za pletenje.

Iščejo se osebe obojega spola za pletenje na našem stroju. Lahko in hitro delo skozi celo leto na domu. Ni treba nobenih znanostij. Se ne gleda na oddaljenost in delo prodajamo mi.

Družba za domača dela in strojev za pletenje **Tomaž H. Whittick & Co.**, Budimpešta, IV. Havas ulica 3-434. — Praga trg sv. Petra 7. - 434.

V najem

se da s 1. aprilom dobro idoč, na novo urejen

MLIN

s petimi tečaji na turbino.

Natančnejša pojasnila pri lastniku

Josip Kogovšek v Idriji.

P. n.

Ker nameravam svojo trgovino uravnati večinoma za prodajo izgotovljenih oblek, prodajam krojno blago, ki ga imam v zalogi, do 25 % pod tovarniško ceno. Posebno črno blago za novice, zimske suknje za vsakega novica za samih 28 K i. t. d.

Kdor se hoče po ceni dobro obleči ima zdaj ugodno priliko. Jamčim za to, da mu ostane v dobrem spominu tvrdka

M. POVERAJ

v Gorici, na Travniku št. 5.

Andrej Fajt

pekovski mojster

v Gorici Corso Franc. Gius. št. 2.

filijalka v isti ulici št. 20.

Sprejema naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejšega, za nove maše in godove, kolače za birmance, poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji naročnikov.

Ima tudi na prodaj različne moke, fino pecivo, fina vina in likerje po zmernih cenah.

Za veliko noč priporoča goriške pinee, potlee itd.

Narodni kolek koleke, poštne znamke in vse poštne vrednosti prodaja

Knjigarna A. Gabršček.

Zemljevid

poknežene grofije Goriško in Gradiško s Prstom in okolico

narisal E. Bombig

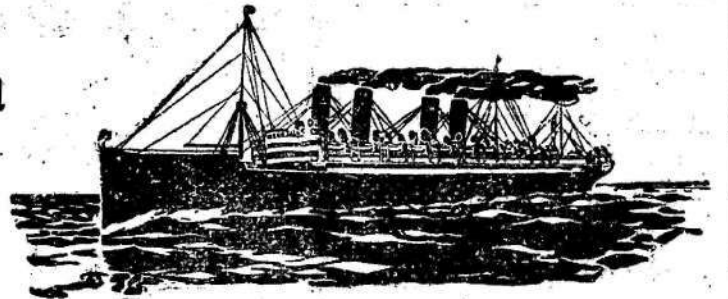
izdala in založila Slovanska knjigarna **A. Gabršček v Gorici.**

Nategnjen na platnu s palicama zgoraj in spodaj (obseg 90x130 cm) s poštino vred K 9.—

Isti zemljevid ukusno opremljen z oglasi narodnih tvrdk, tudi na platnu in s palicama, s poštino vred K 5.—

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“.

Iz **Bremna** v **New York**

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM II.“, „KRONPRINZ WILHELM“ in „KAISER WILHELM der GROSSE“.

Prekomorska vožnja traja samo 5 — 6 dni.

Natančen, zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnege društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino ie pri

EDVARDO TAVČARJU, Kolodvorske ulice št. 35 nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. — Vsa pojasnila, ki se tičejo potovanja, točno in brezplačno. — Posrežba poštena, realna in solidna. Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, Californijo, Arizono, Utah, Wloming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno ceno brez Galveston. Odhod na tej progli iz Bremna enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta, kakor: Braziljo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

POZORI! BERITEN!

Se dobi v vseh lekarnah.

Najboljše zdravilo proti

Se dobi v vseh lekarnah.

REVMATIZMU in PROTINU

je liker **Godina**

izdelan v Trstnu v lekarnah **Rafael Godina, lekarna „Alla Madonna della Salute“ pri Sv. Jakohu; Josip Godina, lekarna „All' Igea“, Via del Farneto 4.**

Cena steklenice K 1.40. Iz Trsta se ne razpošilja manj nego 4 steklenice proti povzetju ali naprej poslanim zneskom K 7.— prosto poštine.